

Р Е Ц Е Н З И Я

От: Проф. д-р Елена Младенова Шипковенска, дм
Член на научното жури – зап. № Р-109-174/23.04.21
На Ректора на МУ- Варна

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ”
в област на висшето образование 7 Здравеопазване и спорт;
Професионално направление: 7.4. Обществено здраве,
специалност „Управление на общественото здраве“

Конкурсът за доцент по научната специалност „Управление на общественото здраве“ е обявен в ДВ, бр. 17 от 26.02.2021 г. от МУ- Варна за нуждите на Учебен сектор „Рехабилитатор“, Медицински колеж, МУ- Варна.

Участва един кандидат: гл. ас. **Силвия Иванова Филкова**, доз - Медицински колеж - Варна, Учебен сектор „Рехабилитатор”.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА КАНДИДАТА

Гл. ас. Силвия Иванова Филкова е завършила Полувисш медицински институт „Йорданка Филаретова” - София, специалност: „Рехабилитатор“ през 1992. От 1992 до 2012 г. работи последователно като рехабилитатор в Университетска педиатрична болница, гр. Баня; Авиотранспортна поликлиника -гр. София; Здравен център Пулс – гр. Варна; ЕТ „Вю стил” – гр. Варна.

През 2000 г. защитава магистратура по „Здравен мениджмънт“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна. През 2016 г. защитава втора магистратура по „Рехабилитация, морелечение, уелнес и СПА“ в същия университет.

След спечелен конкурс от 2012 г. до сега заема последователно академичните длъжности асистент, главен асистент и Ръководител УС „Рехабилитатор” в Медицински колеж – Варна.

Притежава образователна и научна степен "доктор " от 2017 г. по научната специалност „Управление на общественото здраве“; Диплома № 219/22.05.2017 от Медицински университет – Варна.

Има придобити редица допълнителни квалификации, чрез формите на продължаващо обучение в областта на рекреацията, рехабилитацията, традиционната китайска медицина, аюрведа, физикалната терапия, приложната кинезиология и т.н. Проведени са общо 25 квалификационни курса у нас и в чужбина.

Владее английски и руски език.

Членува във: Българско Научно Дружество по Обществено Здраве и Асоциация на Физиотерапевтите в България.

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

I. Количествена оценка на научната продукция

1. Публикации – общо 29 научни труда

- Представени са 4 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация;
- Представени са 25 публикации и доклади, отпечатани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове /включени в Национален референтен списък на НАЦИД/.
- Представени са 3 публикации и доклади извън участващите доказателствения материал за покриване на минималните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“.

2. Монография

3. Дисертационен труд

4. Авторство на трудовете: Самостоятелно написан е дисертационният и монографичния труд и 4 статии (13%), първи автор е на 14 (45%) научни публикации.

5. Научна активност Кандидатката има 36 участия в български и международни научни форуми, от които 8 - в чужбина. Научно-приложната дейност е добре изразена чрез участието ѝ в два Научно-изследователски проекти: № СЛ-104/15.01.2019-СЛ-427/07.02.2019: “Систематизиране на методика за организация, функционално изследване и профилактика на неправилната стойка при 6-11 годишни ученици” и Проект № КП-06-ПНЗ7/1: “Ергономично изследване на работната среда чрез иновативни компютърни модели, с цел превенция на мускулно-скелетни смущения“ - Фонд "Научни изследвания".

II. Качествена оценка на научните постижения на кандидата

Рецензираните трудове и произтичащите от тях приноси основно са в областта на конкурсната специалност. Научните статии и доклади са публикувани в следните специализирани издания: Обща медицина, Сестринско дело, Варненски медицински форум, Scripta Scientifica Salutis Publicae, Trakia Journal of Sciences, Research in kinesiology и др.

Научно-изследователската дейност на гл. ас. Силвия Филкова е с подчертан *научно-приложен характер* и може да се обобщи тематично в три направления:

- Промоция на здравето (Г_7-1; Г_7-3; Г_8-4; Г_8-7; Г_8-8; извън-2).
- Профилактика на гръбначните изкривявания и ниски болки в кръста. (А_1; В_3; Г_8-1; Г_8-3; Г_8-5; Г_8-6).
- Иновативни подходи в рекреацията и рехабилитацията (Г_7-2; Г_8-2; Г_8-9; извън-3).

Важно достойнство на научната продукция в посочените направления е отговорът на някои въпроси, които са *слабо проучени у нас*, като: проблеми, свързани със скрининга, профилактика и лечение на гръбначните изкривявания при децата; иновативни методики за оценка и диагностика на функционалните и структурните гръбначни изкривявания; умения и техники на рехабилитатора, иновативни подходи в рекреацията и рехабилитацията и др.

Обобщено, **по-важните приноси** от цялостната научна и научно-приложна дейност на кандидата, отразени в научните трудове са:

1. Компетентно и в критичен аспект са разгледани съвременните методи за скрининг на гръбначни изкривявания при деца. Задълбочени познания са демонстрирани в сравнителния анализ на тенденциите в профилактиката на този проблем у нас и по света и на прилаганите иновативни методики за диагностика и лечение на функционалните и структурните гръбначни изкривявания в детско-юношеска възраст.
2. Направени са важни изводи за провежданите у нас проучвания по проблема и се подчертава, че изследователите насочват вниманието си към деца на възраст над 10 години, когато вече са се формирали различни по вид ортостатични деформации, произтичащи от факторите на ученическия живот. Установена е необходимост от единни методи за оценка в скрининговите програми и са предложени авторски решения с

препоръчителни тестове и критерии, съобразени с възрастово-половата принадлежност на децата.

3. Доказано е значението на четири групи фактори повишаващи риска от намалена физическа активност и последващите проблеми за здравето: демографски, социално-икономически, фактори на средата и поведенчески фактори.
4. Идентифицирани са бариерите на индивидуално и обществено ниво, възпрепятстващи промотивните дейности. Получени са актуални данни за нивата на информираност на лица от различни възрастови и социални групи относно факторите влияещи върху здравето, с акцент върху физическата активност. Проучено е отношението на гражданите към алтернативните методи като част от комплексно лечение при различни заболявания.
5. Установен е дефицит в информираността на родителите относно гръбначните изкривявания и двигателната активност при децата, както и прилагане на мерки за тяхната профилактика. Подчертана е недостатъчната ангажираност на личните лекари в извършването на профилактични прегледи за гръбначни изкривявания на децата.
6. Разработен е научен подход за ергономия на учебното място и е предложена авторска методика (упражнения със спортен хамак), поднесена под формата на игра за деца в предучилищна възраст, с цел подобряване на позата и предотвратяване на гръбначни изкривявания. За първи път в България е направено целенасочено проучване на ефекта от приложените упражнения.
7. С голяма практическа стойност са предложените програми от правила и упражнения за деца, които пребивават продължително време пред електронни устройства и инструментариумът от диагностични методи и съвременни рехабилитационни подходи за профилактика и лечение на деца с ниски болки в кръста. Заслужава интерес приложението на системата Yoga Fly при деца страдащи от аутизъм и при агресивни деца.

Доказателство за последователната научно-изследователска работа в областта на рехабилитационните грижи при деца с гръбначни изкривявания и логическа завършеност на многогодишния практически опит на кандидатката е **монографичния й труд** „Съвременният начин на живот и функционалните гръбначни изкривявания“. В

него авторката с вещина представя световния опит в профилактиката, диагностиката и лечението на сколиозата. Прави критична оценка на прилаганите скринингови тестове и предлага усъвършенстван модел за скрининг в училищата, съобразен с възрастово-половите особености на децата. Препоръчани са примерни коригиращи упражнения с цел да се поддържа балансът на позата на тялото и да се подобри ефективността на движението. Съгласна съм с положителните оценки на двамата рецензенти на монографичния труд.

Цитирания

Справката за цитиранията е изготвена от Библиотеката на МУ- Варна. Научните трудове на гл.ас. Филкова са цитирани 8 пъти, 2 от които - от чужди автори. /Показател Д 10-12/. Общ брой точки – 85.

ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Гл. ас. Филкова е с 9-годишен стаж като преподавател в Медицински колеж – МУ, Варна. За последните пет години тя е водила лекции и упражнения по *Кинезитератия* и *Лечебен масаж* на студенти от I и II курс от специалност „Рехабилитатор“.

Представената официална справка сочи, че общата учебна натовареност за посочения период е висока: от 404 до 535 уч. часа годишно.

Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

Приложената електронна справка показва, че гл. ас. Силвия Иванова Филкова покрива изискуемите наукометрични критерии от Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Варна и отговаря на условията и реда за заемане на длъжността «доцент», според ЗРАСРБ.

Критерий А	Показател 1. Дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“	1 бр.,
Критерий В	Показател 3. Публикуван хабилитационен труд – монография	1 бр.
Критерий Г	Показател 7. Публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	3 бр.
	Показател 8. Публикации в списания с научно рецензиране, нереферирани в световноизвестни бази данни с научна информация	9 бр.
Общо		14 бр. 212,5 точки

Извън участващите в доказателствения материал за покриване на минималните изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“ /Критерий Г/:

Публикации, свързани с дисертационния труд за ОНС „доктор“	5 бр.
Пълнотекстови публикации в чужди научни списания	2 бр.
Пълнотекстови публикации в български научни списания	1 бр.
Общо	8 бр. 135 точки

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В конкурса гл.ас. Филкова,д.оз се представя като специалист с достатъчен рехабилитационен, изследователски и преподавателски стаж. Преминала е академичната стълбица до главен асистент. Има значим преподавателски и административен опит като Ръководител Учебен сектор „Рехабилитатор“. Научната ѝ продукция е напълно достатъчна по обем и съдържание, и отговаря на условията на ЗРАСРБ и на качествените и количествените критерии посочени в Правилника на МУ- Варна за придобиване на академичната длъжност «доцент».

На тези основания подкрепям кандидатурата и предлагам на членовете на почитаемото Научно жури да изберат гл. ас. Силвия Иванова Филкова, доз, на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 7 Здравеопазване и спорт; Професионално направление: 7.4. Обществено здраве, специалност „Управление на общественото здраве“ за нуждите на Учебен сектор „Рехабилитатор“, Медицински колеж, МУ- Варна.

06.06.2021 г.
София

Рецензент:
(Проф. д-р Е.Шипковенска, дм)